

Vilken välfärd?

Ordet välfärd kan skrivas med ett utropstecken som vi gjort länge i Sverige. Den så kallade svenska modellen är något vi har visat upp inför omvärlden. Men ett utrop består inte i evighet utan försvagas med tiden och genomgår olika söndringar. Numera borde vi skriva ”välfärd” med ett frågetecken efter. Vilken välfärd vill vi ha och vad menas med välfärd i ett mänskligt liv? Det är en allt för djup fråga för det politiska livet, eftersom vår tid endast ser det som går att räkna i pengar, statistik och mätbar materia. Vård av livet är alltså en fråga om ökad materia med ytterligare industrialisering av våra livsbeteenden. Det är bättre välfärd att vi har en maskin som strimlar morötterna än att vi gör det själva med en kniv. Det är mängden materia som skall rädda oss igen och igen. Nu planeras det inom EU hur vi ska få hjulen att rulla igen efter Covid-19. Summor som tusen miljarder euro har diskuterats i form av bidrag. Återigen ska materialismen köra på utan att tvingas ifrågasätta sitt eget välfärdsbegrepp. Det vi har framför oss är större problem än ekonomi och snurrande hjul i ett marknadstänkande. Det stora problemet är vi själva, vi som människor, som individer och samhällsmedborgare. Nu när vi är inprogrammerade med att varje människa vi möter är en potentiell smittbärare som kan döda oss med Covid-19 så är frågan vad som har hänt med oss som människor. Kan samhället bli mer avhumaniserat än så här när vi skall se genom plexiglas med både plasthandskar och visir? Överallt finns det livshotande detaljer som vi måste tänka på och medias röst skriker ut som hessa Fredrik som om vi var i ett krigstillstånd. Individer gömmer sig i sina hem och vänjer sig vid en självvald fångenskap som blir både fysisk och psykisk och kommer att prägla vårt tänkande under lång tid framöver. Människor som inte får social stimulans tappar känslan för livsmening och för sitt sammanhang. Att bli isolerad sänker motståndskraften och vi drabbas av fysiska och psykiska sjukdomar. När samhället blir tillräckligt kallt på mänsklighet så gröper det hål på insidan, för det mest elementära i livet är att kunna tro på något. Om inte annat så måste vi tro på våra egna liv och att vi har ett människovärde. Det vi borde göra nu är att omdefiniera begreppet välfärd och hitta instrument att värdera de humanistiska värdena och ge dem en ny plats i själens läkande process. Vi måste våga tro på samtalets betydelse, kulturens befriande kraft att skapa liv och identitet och att vi behöver humanism och andlighet, inte kemiska piller för själens återhämtning. Vi måste gå utanför den materialistiska boxen och finna nya öppningar, en insikt om att vi alla är nödvändiga i arbetet för att återerövra det mänskliga till oss själva. Vi behöver re-humanisera vårt samhälle som måste bestå av främst människor som är välfärden, inte den politiska retoriken.

*Per-Arne Bengtsson, präst i Svenska kyrkan
epost: per-arne.bengtsson@svenskakyrkan.se*